

Zaprtje zanke: od odpadkov do virov

Recikliranje je ključni pogoj za krožno gospodarstvo – viri in materiali se lahko reciklirajo, vrnejo v gospodarstvo in ponovno uporabijo. To, kar smo prej imeli za odpadke, lahko postane dragocen vir. Da bi lahko izkoristili potencial teh tako imenovanih sekundarnih surovin, moramo odpraviti obstoječe ovire za trgovanje z njimi, izboljšati prakse ravnanja z odpadki in zagotoviti visoke standarde kakovosti. Samo tako lahko industrija v celoti izkoristi sekundarne surovine in pomaga zagotoviti zanesljivo oskrbo z njimi.

Predelava in recikliranje materialov

V krožnem gospodarstvu bi se morali materiali, ki jih vsebujejo proizvodi, ob koncu njihove življenjske dobe predelati z razgradnjo in recikliranjem. Ponoven vnos teh materialov na začetku življenjskega cikla proizvodov zmanjša vpliv na okolje in stroške proizvodnje. Predlagamo več orodij za spodbujanje in podporo temu procesu.

Trgovanje s sekundarnimi surovinami

Trg in enotni trg EU za predelane ali odpadne materiale sta še vedno premalo razvita. Medtem ko večja podjetja ponovno prodajo 45 % odpadnih materialov, ta delež v primeru malih in srednjih podjetij znaša le 25 %. Želimo oblikovati skupne standarde in tržne ukrepe za izboljšanje tega stanja.

Ključni predlogi Komisije

- **STANDARDI KAKOVOSTI** – pomanjkanje ustreznih orodij za zagotavljanje kakovosti sekundarnih surovin ovira njihovo uporabo v gospodarstvu EU. Potrebni so skupni standardi za razvoj in podporo trgovine, ki jih bo Komisija po potrebi razvila.
- **SKUPNA PRAVILA O GNOJILIH** – različna pravila in standardi ovirajo proizvodnjo organskih gnojil in gnojil iz odpadkov, kot so živilski odpadki, blato iz čistilnih naprav ali gnoj. Komisija bo pregledala uredbo EU o gnojilih, da bi prispevala k razvoju vseevropskega trga biohranil in hkrati zagotovila varnost in kakovost gnojil v EU.
- **PONOVNA UPORABA VODE** – ponovna uporaba prečiščene odpadne vode je obetavna in v Evropi premalo izkoriščena možnost. Lahko zmanjša pritisk na naravne vire, ki so že omejeni, ponovna uporaba vode v kmetijstvu pa prav tako prispeva k recikliranju hranil. Komisija bo sprejela vrsto ukrepov za spodbujanje ponovne uporabe prečiščene odpadne vode, vključno z zakonodajo o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode.
- **PLASTIKA KOT VIR ZA RECIKLIRANJE** – s pametno zasnovo in ustreznim razvrščanjem se lahko povišajo stopnje recikliranja plastike ter preprečijo odlaganje na odlagališčih, sežiganje in uporaba neobdelanih materialov. Komisija bo pripravila strategijo za obravnavanje vprašanj, kot so možnosti recikliranja, biorazgradljivost, prisotnost skrb vzbujajočih nevarnih snovi v nekaterih vrstah plastike in morski odpadki.
- **UPORABA KEMIKAJIJ, KI USTREZAJO KROŽNEMU MODELU** – Komisija bo za povečanje varnosti, lažje recikliranje ter izboljšanje uporabe sekundarnih surovin in zaupanja vanje spodbujala cikle materialov, ki vključujejo manj skrb vzbujajočih kemikalij in njihovo večjo sledljivost. Prav tako bo preučila možnosti za čim boljšo interakcijo med kemikalijami, proizvodi in zakonodajo o odpadkih, vključno s predlogi za izboljšanje sledenja skrb vzbujajočih kemikalij v proizvodih.

- **ČEZMEJNA TRGOVINA** – Komisija bo za lažji čezmejni promet s sekundarnimi surovinami poenostavila čezmejne formalnosti, in sicer z uporabo elektronske izmenjave podatkov. Z informacijskim sistemom za surovine pa bo podprla tudi vseevropske raziskave na področju tokov surovin.

Kdo bo imel koristi?

Jasna pravila, skupni standardi in podpora za uporabo več sekundarnih surovin bodo vzpostavili varno in trajnostno oskrbo industrije s surovinami. To pa prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest, podpira inovacije in povečuje konkurenčnost. Z boljšimi pravili glede ravnanja z odpadki se bodo zmanjšali odlaganje odpadkov na odlagališčih in z njim povezane pristojbine. Pametnejša raba virov bo prispevala tudi k varstvu okolja za sedanje in prihodnje generacije ter ustvarjanju sinergij za industrijske sektorje, ki so najbolj odvisni od njega – na primer turizem, kmetijstvo in živilska industrija.